



VALTIOVARAINMINISTERIÖ

# **Siemenpäättösten automatisointi -kokei- lun loppuraportti**

Ruokavirasto (Elintarviketurvallisuusvirasto Evira 31.12.2018 asti)

VM/2369/02.02.03.09/2018

**Versio 1.0**

**12.7.2019**

## Sisällys

Sisällys .....	2
Dokumentin versiohistoria .....	2
1.    Yhteenveto .....	3
2.    Kokeilun toteutuminen .....	3
2.1. Kokeilun tiedot .....	3
2.2. Kokeilun rahoitus, kustannukset ja henkilötyöpäivät .....	3
2.3. Hankintakäytännöt .....	4
2.4. Riskienhallinta .....	4
2.5. Kokeilun tavoitellut hyödyt ja niiden toteutuminen .....	4
3.    Kokeilun päättäminen .....	6
3.1. Kokeilun opit .....	6
3.2. Kokeilun kokemusten jakaminen .....	6
3.3. Kokeilun hyödyntäminen .....	6

### Dokumentin versiohistoria

Versio	Päiväys	Laatija	Muutoksen kuvaus
0.1	9.7.2019	Sari Mäkilä	Toteumat ja alkutekstit
1.0	12.7.2019	Ritva Valli- vaara-Pasto	Raportti valmiiksi

## 1. Yhteenveto

Tämä dokumentti on uuden toimintamallin tai teknologiaratkaisun toiminnan to-  
dentamiseen tähtäävän siemenpäästösten automatisointi loppuraportti.

## 2. Kokeilun toteutuminen

### 2.1. Kokeilun tiedot

Kokeilun alussa oli tarkoitus ottaa mukaan kaikki lajit, joille tehdään sertifiointi-  
päätös. Määrittelyjen tarkentuessa huomattiin, että on aloitettava niistä lajeista,  
joilla on helpoimmat laatuvaatimukset, jotta päästään eteenpäin. Kokeilu rajatiin  
viljoihin, joiden laatuvaatimukset ovat melko selkeät. Henkilöresurssija  
saatiin käyttöön riittävästi, mutta suuren työmäärän takia hakemuksessa kuvat-  
tua toiminnallisuutta ei pystytty kokonaisuudessa tekemään.

### 2.2. Kokeilun rahoitus, kustannukset ja henkilötyöpäivät

Kokeilun suunnitellut (käyttö- ja kirjausoikeuspäätöksen mukaiset) ja toteutu-  
neet kustannukset euroina ovat eriteltynä omaan ja ostettuun työhön sekä  
muihin kustannuksiin seuraavat:

Kustannus	Suunniteltu €	Toteutunut €
Oma työ (nykyresurssilla tehtävä työ)	27 000,00	25 527,00
Oma työ (kokeiluun erikseen palkattavien re- surssien työ)		
Palvelujen ostot	20 000,00	19 358,63
Muut kustannukset		815,90
<b>Kokonaiskustannus</b>	<b>47 000,00</b>	<b>45 701,53</b>

Kustannukset eriteltynä rahoituslähteittäin euroina ovat seuraavat:

Rahoituslähde	Suunniteltu €	Toteutunut €
28.70.22 Hallinnon palveluiden digitalisoinnin tuki	20 000,00	20 174,53
20.01. Ruokaviraston toimintamenot	27 000,00	25 527,00
<b>Kokonaiskustannus</b>	<b>47 000,00</b>	<b>45 701,53</b>

Kokeilun kustannusten ylitys/alitus johtuu pääosin seuraavista tekijöistä:

- Järjestelmätoimittaja teki hieman isomman työn, koska tulosten vertailu oli monimutkaisempi, kuin ajateltiin.

Oman, kokeiluun erikseen palkatun henkilöstön toteutunut kustannus euroina ja henkilötyöpäivinä:

€	htp
25 527,00	49,44

## 2.3. Hankintakäytännöt

Elmo -järjestelmä, johon siemenpäättösten automatisoinnin kokeilu tehtiin, on Whitelake Software Pointin (WSP) Ruokavirastolle toimittama ja kehittämä järjestelmä. Järjestelmän ylläpitosopimuksen mukaan järjestelmätoimittaja tekee Ruokaviraston toimeksiannosta pienkehitystä sopimuksen mukaan, koska järjestelmää pitää koko ajan kehittää Ruokaviraston laboratorion ja eri valvontasektoreiden tarkoitukseen. Tämä kokeilu toteutettiin vuosittaisien ylläpitosopimuksen mukaan tehdyllä lisätilauksella WSP:ltä VM:n kokeiluun tarkoitetulla lisärahoituksella.

## 2.4. Riskienhallinta

Kokeilun riskien tilanne kokeilun päättyessä:

Riski	Lopullinen tila	Toimenpiteet	Toimenpiteiden vaikutus
Projektin vastuhenkilöt ovat työllistettyjä muissa tehtävissä	Projekti toimi hyvin itseohjautuvasti.		Ei juurikaan vaikutusta
Avainhenkilöiden poissaolot	Riski ei toteutunut.		Ei juurikaan vaikutusta
Tietohallinnon käytettävissä oleva resurssi ovat saatavissa	Saatiin tarvittavat henkilöresurssit käyttöön		Ei juurikaan vaikutusta
Työmääräarvio ei ole realistinen ja aikataulu venyy	Työmäärä oli huomattavasti isompi ja kokeilua jouduttiin rajaamaan	Tavoitteena oli ottaa mukaan kakki lajit, mutta lopputulos rajattiin viljoihin.	Työtä pitää jatkaa muiden lajien osalta myöhemmin.
Tietomallin kompleksisuus vaikeuttaa projektin toteutusta	Asiat saatiin suurelta osin ratkaistua.	Kokeilun jälkeen jatketaan työtä muiden kasvilajien osalta.	Speksien luominen järjestelmään vaatii suuren työmäärän.

## 2.5. Kokeilun tavoitellut hyödyt ja niiden toteutuminen

Siemenyksikössä tehdään vuosittain n. 20 000 valituskelpoista päätöstä, joihin siemensertifiointi perustuu. Näistä sertifiointipäätöksiä tehdään n. 16 000 kpl. Jokainen päätös tehdään yksitellen käsin tietojärjestelmästä. Päätökset ovat maksullista toimintaa asiakkaille. Kokeilun tavoitteena oli automatisoida päätösten muodostumista. Asiakkaat saivat päätökset nopeammin käyttöönsä. Automatisoinnissa haetaan tarvittavat tiedot Elmo-tietojärjestelmästä ja verraan niitä lainsäädännöstä tuleviin vaatimuksiin. Tulosten perusteella automaattikka luo hyväksytyyn tai hylätyn sertifiointipäätöksen.

Kuvaa alla olevaan taulukkoon kehitettävän prosessin vaikuttavuus- ja asiakas-  
hyötypotentialiaali hakemuksen mukaan ja arvioi sen toteutumista kokeilun jäl-  
keen:

**Arvio kehitettävän prosessin vaikuttavuus- ja asiakas-  
hyötypotentialiaalista**

Tavoiteltava yhteiskunnallinen vaikuttavuus	Hyötyjen realisoituminen hakemuksen mukaan	Arvio hyötyjen realisoitumisen toteutumisesta, jos kokeilussa rakennettu muutos otetaan tuotantoon
Kokeilussa tehtävät ratkaisut hyödyttävät koko virastoa kehitettäessä automaatiota vastaavissa päätöksissä	Kokeilun ratkaistu ovat sellaisia, joita pystytään hyödyntämään koko virastossa eri sektoreiden päätöksissä	Vapauttaa resursseja rutiinointityöstä ja resursseja voidaan suunnata enemmän riskiperusteiseen valvontaan ja toimijoiden ohjaukseen ja koulutukseen
Sertifiointipäätökset saadaan nopeammin asiakkaille	Suurin osa päätöksistä saadaan automatisoinnin piiriin, jolloin ne muodostuvat nopeammin ja saadaan nopeammin asiakkaille	
Päätösprosessin nopeutuminen tuo kustannussäästöjä asiakkaille	Käsin tekeminen vähenee, jolloin kiireaikana ei tarvita useita henkilöitä purkamaan ruuhkaa. Automatisoitujen päätösten hintaa voidaan tarkastella uudelleen.	Nopeuttaa asiakkaiden prosesseja, kun päätöksiä ei tarvitse odottaa ja he saavat tiedot eristään heti ja pystyvät tekemään päätöksen siementen kauppaeristä (onko markkinointikelpoista erää vai pitääkö esim. kunnostaa enemmän vai meneekö muuhun käyttötarkoitukseen)
Automatisoinnin ansiosta inhimilliset virheet vähenevät	Käsin tehtäessä päätöksiin saattaa tulla näppäilyvirheitä. Näitä on automatisoitu	Vaikuttaa merkittävästi, koska virheet ovat menneet seuraavaan prosessin osaan eli vakuustodistuksiin, nyt nämä virheet jäävät myös pois, kun tiedot ovat oikein.
Asiakaspalvelu nopeutuu	Aikaa jää enemmän epäselvien tapausten selvittämiseen ja muissa prosessin kohteissa auttamiseen	
Resursseja pystytään suunnittelemaan rutiinointityöstä enemmän riskiperusteiseen valvontaan	Automatisoinnin ansiosta epäselvien tapausten selvittämiseen jää enemmän aikaa ja riskiperusteista valvontaa voidaan laajentaa.	Sertifioinnissa pystytään resursseja siirtämään riskiperusteiseen vakuusvalvontaan, joka olisi pitänyt tehdä kerran vakuuskaudessa, mutta on nyt tehty kerran vuodessa.
Hallinnollinen taakka pienee, koska jokainen päätös tehdään nyt käsin ja suurin osa päätöksistä on sellaisia, jotka automaattinen järjestelmä pystyy tekemään	Päätösten automatisointi vie päätökset myös asiakaisen sähköiseen asiakasportaaliin, josta asiakas ne noutaa. Myös paperien arkistointi vähenee/loppuu.	

Kuvaa alla olevaan taulukkoon kehitettävän prosessin vaikuttavuus- ja asiakas-hyötypotentialiaali hakemuksen mukaan ja arvioi sen toteutumista kokeilun jälkeen:

Arvio kehitettävän prosessin tuottavuuspotentialista		
Taloudelliset hyödyt	Hyötyjen realisoituminen	Arvio hyötyjen realisoitumisen toteutumisesta, jos kokeilussa rakennettu muutos otetaan tuotantoon
Lisätuotot ovat mahdollisia, jos poikkeuksellisten olosuhteiden		

vuoksi siementen tuotanto kasvaisi, jolloin sertifiointipäättösten tekeminen ei muodostuisi pullonkaulaksi.		
Työmäärän tasoitus ja siemenyksiköille osoitettujen tehtävien hoitaminen annettujen resurssien puitteissa.		Resursseja pystytään siirtämään muiden ihmistyötä vaativien prosessiosien käyttöön.
Tiedonsaannin nopeuttaminen		Tieto on nopeammin asiakkaan käytettävissä ja he saavat tuotteensa nopeammin markkinoille viljelijöiden käyttöön.
Toiminnan tehostuminen ja päätökset pystytään tekemään edullisemmin asiakkaille		Viraston henkilökunnan työtä voidaan suunnata riskiperusteiseen valvontaan rutiinitöiden sijasta.
Ruokaviraston rutiinitehtävät vähenevät		Viraston henkilökunnan työtä voidaan suunnata riskiperusteiseen valvontaan rutiinitöiden sijasta.

### 3. Kokeilun päättäminen

#### 3.1. Kokeilun opit

Määrittelyjen tarkennus vie aikaa, asiantuntijoiden tekemät määrittelyt vaativat it-asiantuntijan tekemän tarkemman määrittelyn. Hyvää oli se, että tehtäessä yhdessä määrittelyjen tarkennusta huomattiin useita asioita, joita asiantuntijat eivät olleet huomioineet alkuperäisissä määrittelyissä.

#### 3.2. Kokeilun kokemusten jakaminen

Oman viraston sisällä käydään laajasti läpi toteutustapa syksyn 2019 aikana. Toteutettua tapaa voidaan esitellä myös muille virastoille, joilla on tutkimustoimintaa ja niihin perustuvaa valvonnan päätösten tekoa. Softwarepointin muille kansainvälisille ja suomalaisille asiakkaille esitellään Ruokaviraston järjestelmää pyydettyäessä. Jatkossa myös tämä päätösten automatisointi -toiminnallisuus on esiteltävissä kokonaisuuksissa.

#### 3.3. Kokeilun hyödyntäminen

Automatisointi jaettu kahteen osaan, ensimmäisessä osassa on tehty speksit lajien laatuvaatimuksille ja tämä on ollut testissä. Tämä on viety myös tuotantoversellukseen. Käyttökokemukset saadaan syksyllä 2019. Toisessa osassa tehdään päätösraporttien varsinainen automatisointi, joka on tulossa testiin elokuussa 2019. Speksit muille lajeille tehdään ylläpitotyönä.